

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 8. De gloria, & beatitudine sanctorum Angelorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

iterum intravit primogenitum in orbem terrarum, dii: *Ex adorent cum omnes Angeli Dei.* Debit enim tale præceptum datum fuisse præ Angelis, etiam viatoribus. Sic certissimum est mysterium Incarnationis cognoscit Beatis Angelis ut unum præcipuis. Quæ si cognitio viæ Angelorum responde- re debuit cognitioni patriæ; debuit etiam mysterium ab illis in via cognosci. Non tamen puto fuisse reuelatum Angelis mysterium Incarnationis primo instanti quo se ad gratiam disposuerunt. Alioqui iam tunc aliqui huius mysterij occasione peccassent. Ut posse peccare, inuidantes naturam humanam tantam dignitatem præ sua, & cedentes ei, submittere.

59. Occurrit obiectio.

Neque obijcias, non omnes homines cognovisse esse in via mysteria Trinitatis & Incarnationis; sed præcipuis tantum in lege Mose & Moyse. Respondeo enim, quod si singulis hominibus olim non exigetur fides expressa mysteriorum prædictorum scilicet fuisse status illius imperfectio- nem, quæ Angelis non est tribuenda; sed potius comparandi sunt cum hominibus in statu innocentia, quam in statu corruptionis & imperfectio- nis ex peccato secuta.

S. Iulianus in libro de Incarnatione Sectio.

In Ista, quæ Paulus ad Ephes. 3. & 1. Timoth. 2. v. 26. significat mysterium Incarnationis fuisse absconditum à sæculis in Deo, & per Ecclesiam Evangelicam innotuisse Principibus & Potestatibus in cælestibus. Unde illæ Angelorum interroga- tiones, *Quis est iste Rex gloria?* Psal. 23. v. 8. *Quis est iste qui venit de Edom, tinctis vestibus in hosia?* Isa. 63. v. 1.

60.

Respondeo, ex eodem Apосто- lo ad Hebr. 1. v. 6. constare, Angelos ante omnem Pauli & Ecclesie prædicationem agnovisse mysterium Incarnationis ipsius in initio, & Christum Dominum: adorabile in ipso eius conceptionis vel natiuitatis puncto. Alia ergo eius loca intelligenda sunt de cognitione Incarnationis non simpliciter, sed secundum quid. Nimirum, vel secundum notitiam intuitivam, cuiusdem iacti executione tradita; vel secundum fructum in omnes gentes prædicatione in Ecclesia patefactum Angelis; ex æmentaliter saltem; vel secundum abrogationem legalium, & alias circumstantiarum, re ipsa exhibitas. Illæ verò interrogatio- nes vel Prophetarum sunt: vel potius Angelorum non ignorantium, sed æmentium. Neque verum est quod à nonnullis affirmatur, aliquos quidem ante agnovisse, sed alios ignorasse, ut istos interro- gantes in Ascensione Christi. Cum Paulus ad Hebr. 1. v. 6. affirmet, omnes Angelos Christum Deum primogenitum adorasse, cum in orbem terrarum introduceretur. Adde ex D. Thom. 1. 2. quæst. 57. art. 5. ad 2. quicquid Prophetæ cognoverunt de mysterijs gratia, pertinet ad rationem divinam, multo excellentius fuisse Angelis reuelatum. Atque Prophetæ cognoverunt mysterium Incarnationis multo antequam fieret: ergo &

D. Thom.

Angeli. Quare loca Pauli citata non sunt edignore accipi, ut excludant omnem notitiam ante habitam. Augustin. quidem August. lib. 7. de civ. cap. 32. arguitur ex ordine generis humani Incarnationis mysterium fuisse Angelorum ministerio prænu- nciatum & præfiguratum. Dionys. quoque cap. 4. cælestis hierarchiæ generatim ait, Angelos illuminasse & instruxisse Prophetas de divinis mysterijs quæ per eos reuelabatur. Ergo & Dionysio Incarnationis toties reuelato ab ipso mundi exordio. Falsum ergo est Incarnationis mysterium fuisse Angelis incognitum ante Pauli & Ecclesie Evangelicæ prædicationem.

Dionys.

SECTIO VIII.

De gloria & beatitudine sanctorum Angelorum.

Conclusio prima: Angeli sancti non du- post creationem suam consequuntur visionem beatificam, & reliquam beatitudinem essentialem, non expectata Christi glorificatione, vel Incarnatione Verbi. Sic omnes Theologi, teste Suareo lib. 6. cap. 2. num. 2. Licet enim differant in assignandis pluribus vel paucioribus instantibus viæ angelicæ: sentiunt tamen omnes breuem fuisse: eaque expletâ, bonos statim accepisse beatitudinis essentialis præmium: malos, tunc damnationis supplicium. Idem etiam docent sancti Patres communiter: præsertim D. Augustin. lib. 11. de civ. cap. 13. & 33. & libro 12. capite 9. & lib. 1. de Genesi ad lit. cap. 17. & sequentibus. Christus quoque Matth. 18. affirmat, Angelos ostendentes hominum semper videre faciem Patris sui qui in cælis est. Quod Christus non ut novum beneficium legis gratia commemorat, sed ut antiquum supponere videtur. Si autem illi qui ex infimis communitate esse censentur, hoc habent, quanto magis alij? Maxime cum visio beatifica non sit illis data dumtaxat propter custodiam hominum: sed primò & præcipuè propter gratiam, & bona opera vel merita præcedentia, quæ in Angelis superioribus maiora extiterunt. Item Daniel. 7. & Tob. 12. loquitur ante Incarnationem Verbi dicuntur Angeli ad stare & assistere ante Deum. Quod idem esse eò loci ac perpetuò videre Deum, & ab eius visione nunquam recedere, docent Gregor. lib. 2. moral. cap. 2. & lib. 17. cap. 9. Bernard. serm. 5. in Dedicat. Ecclesie, alijque Patres. Favet etiam ratio. Quia si Angeli mali, ab initio mundi, iam tum cum serpens Evam tentavit, erant de cælo dejecti & damnati, quædo invidia Diaboli mors intravit in orbem terrarum. Ergo tunc etiam Angeli sancti erant beati. Neque enim illis plus dilata fuit gloria, quam malis pena: cum nihil esset cur differretur: & alioqui

Angeli non du post creationem consequuntur visionem beatificam.

August.

Gregor.

Bernard.

De bonitas ad miserendum prior sit & beneficentium, quam ad puniendum.

62. Obijcies primò illud 1. Petr. 1. v. 12. In quibus desiderant Angeli prospicere. Desiderium autem est rei absentis, & nondum obtentæ. Secundò Gregorius Nazianzus, orat. 42. affirmare, diem resurrectionis Christi salutem mundo fuisse, tam visibili quam invisibili. Vbi Nicetas per mundum invisibilem Angelos sanctos intelligit. Salus autem illa, respectu Angelorum non potest alia intelligi, quam salus perfecta & consummata per visionem Dei & fruitionem beatificam. Tertiò, cum Christus fuerit caput angelorum, æquè ac hominum, cuius meritis gloriam acceperunt, non decuisse ut membra, prius quam caput, glorificarentur, & ante illam incarnationem merito am ipsius. Ac si eam ob usam ante Christi mortem non erat initiata sanctis hominibus via in cælum, quæ post in sanguine Christi initiata est, ut ait Paulus ad Hebr. 10. v. 20. Par est ratio de Angelis.

63. Respondet, primum illud Petri intelligendum esse de desiderio excludende fastidium, non autem visionem ipsam, seu de desiderio continuationis perpetuæ illius visionis, ut explicat Gregor. lib. 18. Moral. cap. 28. Isidor. lib. 1. de summo bono cap. 12. & D. Thom. quest. 58. art. 1. ad 2. iuxta illud Ecclesiastici 24. Qui edocuit me adhuc existunt, & erudiebunt me adhuc sicut. Adde quòd alioqui locus ille probaret Angelos ne quidem post incarnationem, & Christi glorificationem, videre Deum. Nazianzus autem vel per mundum invisibilem intelligit animas sanctorum Patrum quæ in sinu Abraham decinebantur: vel quòd Angeli tunc gloriam magnam accidentalem receperint: quòd etiam pertinet quòd notat Becan. tom. 1. controuer. opus. 9. cap. 20. Angelos ex eo tempore apparuisse in corporibus lucidis & gloriosis, non ante. Vel demum quia tunc ruina angelorum resciri ceperunt, licet Angeli ipsi non tunc primum gloriam receperint: ut explicat idem Nicetas qui supra. Et quamvis Angeli gloriam per Christum receperint: non propterea debuerunt, ut homines, tamdiu à regno excludi: quia nullum peccatum commiserant, pro quo nondum plene satisfactum fuisset, ut hominibus contigit. Cùmque Deus sanctis Angelis vi decreuisset in mysterijs revelandis, & in salute hominum ab initio procuranda: conveniens fuit ut biberent in Deo, quòd hominibus propinarent, inquit Sanct. Gregor. lib. 2. moral. cap. 3. Adde, gratiam dari hominibus & Angelis propter merita Christi, æquè ac gloriam. Et tamen non differretur olim Sanctis Patriarchis usque ad Christi mortem, aut donec ipse primus gratia impleretur. Neque id fuit contra honorem Christi, ut capitis: quin potius ad eius dignitatem plurimum facit, ut ipse merita, vel præuisa, gloriam Angelis, & ipsidem atque hominibus gratiam tunc an-

te contulerint.

64. Secunda conclusio: Quamvis præcisè definiti nequeat, quanta sit gloria & beatitudo Angelorum: communiter tamen maior sic videtur, quam hominum. Ratio, primæ partis est, quia præcisè id non est revelatum, & sine revelatione non est unde sciatur. Nam eniã dici potest tantam adeptos esse, quantum capaces sunt: alioquin omnes Christum superarent. Quippe cuius capacitas obedientialis minor est, quam Angelica: cum capacitas obedientialis cuiusque rei fudetur in natura ipsius, eique sit proportionata, seu potius sit natura ipsa prout subesse potest Deo operanti supernaturaliter. At Christus multò plus habet gratiæ & gloriæ, quam nullus Angelorum, ut mox dicam: Ergo &c.

65. Secunda pars probatur, quia tanta est excellentia sanctorum Angelorum, non in natura, quæ sunt pares demonibus, sed in gratia & gloria: ut Christum ad eximiam commendationem Paulus cum Angelis comparaverit, eiusque excellentiam ex hoc commendaverit, quòd Angelis præcellat, Hebr. 1. v. 4. & Virgini Deiparæ singulariter laudi tribuatur ab Ecclesia, quòd exaltata fuerit super omnes choros angelorum. Unde probabilis sit, vel nullos alios, vel paucissimos superare omnes Angelos gloria. Adde probabiliter paucos etiam ad æqualitatem cum iumentis pervenire: atque ita communiter homines ferè omnes esse infra gloriam aliorum Angelorum. Probabile item est, comparando omnes cum omnibus, plures homines superari ab Angelis, quam Angelos ab hominibus: Atque ita gloriam angelorum regulatiter maiorem esse. Nec obest, quòd brevior fuerit Angelorum via. Neque enim ad id brevis fuit, ac plerique male imaginantur. Et perfectio vocationis & cooperationis, ac multitudo ingeniorum meritorum, quæ Angelis hominibus perfectiores, & promptiores, brevi tempore excuerunt, maiorem gratiam conferunt, qui potius quam homines soleant tempore diuturno.

66. Tertia conclusio: Angeli in accepta beatitudine essentiali crescere, aut decrescere nequeunt, neque mereri aut demereri. Ratio conclusionis est, quòd iam Angelis, sicut & hominibus, ipso initio glorificationis, conferretur beatitudo essentialis, quanta debetur vi dispositionum, aut meritorum, vel conditionum præcedentium in via, post quam non est amplius merendi locus, aut demerendi. Quamvis enim beati sive Angeli, sive homines, sint in æterni in æternum infinita opera Deo gratia, & libera, & per se proportionata retribuendi æternæ gloriæ: sicut Christus, non obstante visione beatifica, multa exercebat hæc in vita, per quæ re ipsa merebatur: quæ tamen Deo scientissimè ponere terminum via merendi, & consequendi vel augendi beatitudinem. Neque conveniens fuit, aut certum possibile creaturas finitas, quales homines

62. Nicet.

Satis obiectio.

Gregor. Isidor. D. Thom.

Becan.

64. Gloria & beatitudo Angelorum communiter melior est, quam hominum.

65. Angeli in beatitudine essentiali crescunt, aut decrescunt.

& Angeli crescere in infinitum in beatitudine: ut dicitur, si per omnia bona opera libera, que in aeternum exercebunt, merentur. Imper nouum ac nouum augmentum gloriae. Tale uero terminum hominibus esse a Deo positum (& de Angelis par est ratio, testatur Paulus ad Galat. 6. cum ait: *Unum tempus habemus, operemur bonum.* Etenim non solum tempus, sed aeternitatem totam habemus, si nullus esset terminus temporis ad merendum prefixus. Et 1. Cor. 8. *Tempus, inquit, haec est.* Et Ioan. 9. v. 4. *Ueni nox (id est mors) quando nemo potest operari, scilicet cum uilitate meriti.* Et quidem ratio peculiaris est, ut referantur Angeli & homines, potius per opera quae exercent in certamine & periculo uiae, quam per ea quae sunt iactam & periculum in beati exercere.

66.

Major autem est ratio, ut Angeli & homines accepta iam beatitudine demereri non possint, idcirco decretere. Quia beatitudo excludit omne peccatum & demeritum. Tum quia Deus non potest clare uideri, ut videtur a Beatis, & non amari efficaciter, & absolute super omnia: tum etiam quia timor & pudor consequentes peccatum, turbarent statum gaudij qui describitur in beatitudine Ioan. 15. & Apoc. 21. *Et nihil inquinatum introibit in regnum caelorum, uel uisum habetur.* multo minus coinquinari poterunt, qui sunt in regno illo. Adde, quod Angeli beati perfecte obsequuntur voluntati diuinae, unde a Sancto Matth. 6. v. 20. proponuntur uelut exemplar obedientiae perfectae, quam Deus a nobis exigit: cum iubet nos orare, ut fiat eius uoluntas ab hominibus in terra, sicut in caelo ab angelis fit. Quod autem dicitur Job 4. v. 18. *Et eorum seruant ei non sunt stabiles, et in Angelis suis prauitatem,* unde Caluin. serm. 16. & 17. in Job, occasionem sumpsit blasphemiae suae contra beatos Angelos, quorum obedientiam ait tam esse defectuosam, ut mereantur a Deo, si ipsos iudicaret, damnari: intelligendum est de male Angelis qui Deo seruiunt uoluntario aut sponte, & uere stabiles non sunt, iuxta illud Ioan. 8. v. 24. *Illi homicida est ab initio et in aeternum non fuit.*

67.

Dixi, angelos beatos non crescere in essentiali beatitudine, quia non est nouandum accedens Angelis cognitiones & gaudia accidentaliter beatitudini, de peccatorum conuersione, & bonis iustorum operibus, de quae horum salute, & alijs similibus obiectis. Sicut huiusmodi cognitiones habeantur. Verbo, ut in speculo uoluntario: siue per reuelationem, aut experientiam. In quo autem consistat beatitudo essentialis Angelorum, facere colligetur ex dicendis sequenti tractatu de beatitudine hominum. Tantum adhaec possit Suar. lib. 6. cap. 7. num. 6. Licet in Angelis beatis sint ipsa quae uocantur bonis gloriae sanctarum animarum, nempe uisio, fructus, & compre-

Suar.

hensio, ut D. Thom. numerat 1. 2. quae arr. 3. uel ut alij mutant, scilicet delectatio, uel securitas, uel quaedam simile, siue in habitu siue in actu nihilominus respectu Angelorum non uocantur dotes: quia dicitur habitu dicitur ad matrimonium, seu desponsationem. *Uos enim apud Iuriscultos significat illa bona, quae sponsae dantur ad sustinenda matrimonij onera.* Angeli autem licet uicunque sint sponsae Dei per gratiam & gloriam: non tamen ita proprie, ut animae hominum beatorum sunt sponsae Christi. Sponsa enim proprie debet esse inferior, & euidenter naturae composito. At Angeli non ita se habent respectu Christi. Secus autem anima beatorum quibus idcirco metaphora dicitur specialiter accommodata fuit.

D. Thom.
Dotes non dicuntur respectu Angelorum

SECTIO IX.

De Hierarchijs, & officijs sanctorum Angelorum.

Hierarchia sacrum principatum sonat, seu collectionem personarum aliquo modo sacrarum, sub aliquo Principe. Unde colligitur, sicut inter personas diuinas & daemones, & creaturas irrationalis, non est talis principatus: ita neque hierarchiam esse posse.

68.
Hierarchia quid sit

Diuiduntur Angeli in tres hierarchias, nempe in choiros, tres in qualibet hierarchia. In prima & suprema numerantur Seraphim, Cherubim, Throni. In secunda seu media, Dominationes, Virtutes, Potestates. In tertia & infima, Principatus, Archangeli, & Angeli. Quae omnia nomina in Scripturis reperuntur. Paulus enim ad Rom. 8. v. 38. commemorat Angelos, Principatus, & Virtutes. Et alijs tres addit Coloss. 1. v. 16. Thronos scilicet, Dominationes, & Potestates. Archangelorum uero mentio fit 1. Thesal. 4. v. 15. & epistola Iudae v. 9. Cherubinorum Gen. 3. v. 24. & Hebr. 9. v. 5. Ac denique Seraphinorum Isa. 6. v. 2. Quibus uerbis significari nouem ordines intelligentiarum, dignitatis & graduum aequalium, docent communiter sancti Patres, quorum auctoritas temeritati Nouatorum anteposenda est. Praecipue uero Dionys. cap. 5. 6. & 7. de caelest. Hierar. Basil. in Liturgia, Damascen. lib. 2. de fide cap. 3. Clemens Roman. lib. 8. Constit. cap. 16. in fine, & Gregor. hom. 34. in Euangel. & lib. 32. moral. cap. 10. alias 25. Quamquam non omnes, neque iidem semper, eodem ordine numerant: ut in Dionysio & in alijs notat Suar. lib. 1. cap. 13. ubi hac de re plura.

Hierarchia ad 9. gradus, tres & choiri nouem.

Dionys.
Basil.
Dionys.
Clemens.
Gregor.

Suar.

Et licet nomina illa de se significant officia omnibus Angelis communia: omnes enim charitate ardent, quod significat Seraphim: & scientia pleni sunt, quod significat Cherubim: & sic de alijs: Unde etiam

69.
Nomina Angelorum quid significant

MARTINI
NEUS
LIB. J. M. PAR
D. N. T.
U.